

Bibliography for the article:

Chylak, K. (2015) ‘Social insurance in the Second Republic of Poland. Social advantage or the policy of caution’, *Studia Historiae Oeconomicae*, 33, pp. 37–54.

<https://doi.org/10.2478/sho-2015-0003>

The bibliography was prepared based on the footnotes by Dr. Jakub Kujawa.

The institution that stores the source material is the Library of the Collegium Historicum of Adam Mickiewicz University in Poznań.

<http://bch.amu.edu.pl>

The task was completed as part of the competition “Social responsibility of science II – Support for scientific libraries”. Project titled "Digitization of archival editions of scientific journals collected by the UAM Coll. Historicum Library" funded by the Ministry of Science and Higher Education under agreement no. BIBL/SP/0092/2024/02 dated 5 December 2024, task no. M0000745, in the amount of PLN 247,236.00

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Społeczna
Odpowiedzialność
Nauki II

Chylak, K. (2015) ‘Social insurance in the Second Republic of Poland. Social advantage or the policy of caution’, *Studia Historiae Oeconomicae*, 33, pp. 37–54.

Text of article: <https://pressto.amu.edu.pl/index.php/sho/article/view/29165>

RESOURCES

Archive materials

AAN, PRM, Prot. RM – Archiwum Akt Nowych w Warszawie, Prezydium Rady Ministrów, sign. 15; 46.

Archiwum Narodowe w Krakowie, Starostwo Górnicze w Krakowie II, sign. 242.

APP – Archiwum Państwowe w Poznaniu, Ministerstwo byłej Dzielnicy Pruskiej, sign. 791.

APP – Archiwum Państwowe w Poznaniu, Okręgowy Urząd Ubezpieczeń, sign. 11.

APP – Archiwum Państwowe w Poznaniu, Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu, sign. 2.

Printed sources

Druki Sejmu RP 1929 No 487.

Prace Departamentów i Biur Tymczasowej Rady Stanu Królestwa Polskiego wykonane lub przygotowane przez czas jej istnienia, t.j. od dnia 15 stycznia do 1 września 1917 r. (1918). Warszawa: Drukarnia Państwowa Królestwa Polskiego.

‘Seksja ubezpieczeń społecznych (Sprawozdanie za kwiecień, maj i czerwiec 1919 r.)’ (1919) *Biuletyn Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej*, 4, pp. 73–81.

Sprawozdanie Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń Urzędników Prywatnych za rok 1907 i wstęp historyczny o czterdziestoletniej działalności Towarzystwa (1868–1908) (1908). Lwów: Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń Urzędników Prywatnych.

‘Sprawozdanie z działalności Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w r. 1921’ (1922) *Praca i Opieka Społeczna*, 2, pp. 101–187.

‘Sprawozdanie z działalności Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w r. 1922’ (1923) *Praca i Opieka Społeczna*, 2, pp. 93–197.

Sprawozdanie Zakładu Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników za rok 1934 (1937). Warszawa: Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Sprawozdanie Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków we Lwowie (1926). Lwów: Zakład Ubezpieczeń od Wypadków.

SSSU – Sprawozdania Stenograficzne z posiedzeń Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 1920 No 129 column 45.

SSSU – Sprawozdania Stenograficzne z posiedzeń Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 1920 No 129 column 47.

SSSU – Sprawozdania Stenograficzne z posiedzeń Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 1920 No 133 column 9.

SSSU – Sprawozdania Stenograficzne z posiedzeń Sejmu Ustawodawczego 1920 No 134 column 16.

SSSU – Sprawozdania Stenograficzne z posiedzeń Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 1921 No 241 column 7.

SSSU – Sprawozdania Stenograficzne z posiedzeń Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 1923 No 26 column 4-47.

SSSU – Sprawozdania Stenograficzne z posiedzeń Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 1925 No 121 column 25.

Legal Acts

DzUPKKRPR 1888 item 1 – Dziennik Ustaw Państwa dla Królestw i Krajów w Radzie Państwa Reprezentowanych.

DzUPKKRPR 1888 item 33 – Dziennik Ustaw Państwa dla Królestw i Krajów w Radzie Państwa Reprezentowanych.

DzUPKKRPR 1889 item 39 – Dziennik Ustaw Państwa dla Królestw i Krajów w Radzie Państwa Reprezentowanych.

DzUPKKRPR 1908 item 162 – Dziennik Ustaw Państwa dla Królestw i Krajów w Radzie Państwa Reprezentowanych.

DzUPKKRPR 1908 item 168 – Dziennik Ustaw Państwa dla Królestw i Krajów w Radzie Państwa Reprezentowanych.

DzUPKKRPR 1909 item 1 – Dziennik Ustaw Państwa dla Królestw i Krajów w Radzie Państwa Reprezentowanych.

DzUPKKRPR 1914 item 138 – Dziennik Ustaw Państwa dla Królestw i Krajów w Radzie Państwa Reprezentowanych.

DzuRP 1920 No 44 item 272 – Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, *Ustawa z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby.*

DzURP 1921 No 65 item 413 – Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, *Ustawa z dnia 7 lipca 1921 r. w przedmiocie zmian niektórych postanowień ustaw austriackich o ubezpieczeniu robotników od wypadków, obowiązujących na terytorium b. zaboru austriackiego, oraz o rozciągnięciu obowiązujących tam ustaw o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków na terytorium przyłączone do Polski, a należące poprzednio do Królestwa Węgierskiego.*

DzURP 1922 No 18 item 149 – Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, *Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 28 stycznia 1922 r. o ubezpieczeniu pracowników i robotników rolnych i leśnych oraz służby domowej w gospodarstwach wiejskich w b. zaborze austriackim.*

DzURP 1923 No 75 item 587 – Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, *Ustawa z dnia 6 lipca 1923 r. w przedmiocie rozciągnięcia na obywateli państw obcych przepisów prawnych o odszkodowaniu z tytułu nieszczęśliwych wypadków przy pracy, niezdolności do pracy, starości, śmierci, jako też braku pracy.*

DzURP 1924 No 6 item 46 – Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, *Ustawa z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy państwowych i zawodowych wojskowych.*

DzURP 1924 No 16 item 148 – Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, *Ustawa z dnia 30 stycznia 1924 r. w przedmiocie rozciągnięcia obowiązujących na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego i cieszyńskiej części województwa śląskiego ustaw o obowiązkowym ubezpieczeniu robotników od wypadków na obszar województw: warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, białostockiego, wołyńskiego, poleskiego i nowogródzkiego oraz Ziemi Wileńskiej.*

DzURP 1924 No 50 item 512 – Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, *Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 7 czerwca 1924 r. o wprowadzeniu w życie ustawy z dnia 30 stycznia 1924 r. w przedmiocie rozciągnięcia obowiązujących na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego i cieszyńskiej części województwa śląskiego ustaw o obowiązkowym ubezpieczeniu robotników od wypadków na obszarze województw: warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, białostockiego, wołyńskiego, poleskiego, nowogródzkiego oraz Ziemi Wileńskiej.*

DzURP 1925 No 129 item 918 – Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, *Ustawa z dnia 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej.*

DzURP 1927 No 106 item 911 – Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, *Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.*

DzURP 1927 No 118 item 1016 – Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, *Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 22 grudnia 1927 r. o wykonaniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.*

DzURP 1932 No 26 item 239 – Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, *Ustawa z dnia 18 marca 1932 r. o zmianie niektórych przepisów, dotyczących zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych.*

DzURP 1932 No 61 item 577 – Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lipca 1932 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” i o zaopatrzeniu pozostałych po tych pracownikach wdów i sierot, oraz o odszkodowaniu za nieszczęśliwe wypadki.*

DzURP 1933 No 51 item 396 – Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, *Ustawa z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym*.

DzURP 1933 No 86 item 668 – Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, *Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o zmianie ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy państwowych i zawodowych wojskowych*.

DzURP 1933 No 87 item 673 – Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, *Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 24 października 1933 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych o pomocy leczniczej dla pracowników rolnych*.

DzURP 1934 No 95 item 855 – Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, *Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o zmianie ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym*.

DzURP 1935 No 65 item 410 – Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, *Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 27 sierpnia 1935 r. o ubezpieczeniu brackim w powiecie będzimskim*.

DzURP 1938 No 69 item 505 – Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, *Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 sierpnia 1938 r. o ubezpieczeniu brackim w powiatach będzimskim, bielskim, bialskim i chrzanowskim*.

Kodex Napoleona (1810). Warszawa: Drukarnia XX. Pijarów.

Statistical sources

Szturm de Sztrem, E. (1938) *Drugi powszechny spis ludności z dn. 9.XII.1931 r.* Warszawa: GUS.

Literature

Brentano, L. (1879) *Die Arbeiterversicherung gemäss der heutigen Wirtschaftsordnung: Geschichtliche und ökonomische Studien*. Leipzig: Duncker & Humblot.

Chylak, K. (2014) 'Systemy ubezpieczeń na wypadek bezrobocia w Polsce międzywojennej', in: Żarnowski, J. (ed.) *Metamorfozy Społeczne. Państwo i społeczeństwo Drugiej Rzeczypospolitej*. Warszawa: Instytut Historii PAN, pp. 221–239.

Dański, B. [Komorowski, K.] (1913) *Ubezpieczenie robotników*. Petersburg: Drukarnia A. Smoliński.

Daszyńska-Golińska, Z. (1929) *Ubezpieczenia społeczne*. Warszawa: Międzynarodowa Sekcja Wydawnicza Słuchaczy Wolnej Wszechnicy Polskiej.

Daszyńska-Golińska, Z. (1933) *Polityka społeczna*. Warszawa: Towarzystwo Bratniej Pomocy Studentów Wolnej Wszechnicy Polskiej.

Duch, K. (1934) *Ubezpieczenia społeczne*. Warszawa: Spółka Wydawnicza Libris.

Fischlowitz, S. (1935) 'Reforma ubezpieczenia górników w Zagłębiu Dąbrowskim', *Przegląd Ubezpieczeń Społecznych*, 10, pp. 637–646.

Gąsiorowska, N. (1928) 'Organizacja Kas Brackich górniczych w Królestwie Polskim (1815–1830)', *Kwartalnik Historyczny*, 2, pp. 291–305.

Grabowski, E. (1923) *Ubezpieczenia społeczne w państwach współczesnych*. Warszawa: Wende i S-ka.

Kossuth, S. (1887) *Prawo fabryczne z dnia 3/15 czerwca 1886 roku, jego znaczenie, zasady, treść i zastosowanie*. Łódź: Redakcja Dziennika Łódzkiego.

Kramsztyk, F. (1896) *Prawo fabryczne obowiązujące i ubezpieczenie robotników w niektórych państwach europejskich*. Warszawa: Drukarnia S. Orgelbranda Synów.

Krzczkowski, K. (1936) *Idee przewodnie ubezpieczeń społecznych*. Warszawa: Drukarnia Piotr Pyz i S-ka.

Lewy, M. (1913) *Nowa ustawa o ubezpieczeniu od wypadków przy pracy*. Warszawa: Księgarnia Powszechna.

M[amrotowa], W. (1935) 'Sprawa kas bratnich w Zagłębiu Dąbrowskim', *Przegląd Ubezpieczeń Społecznych*, 7, pp. 460–461.

Orłowski, A. [Wróblewski, W.] (1912) *Ubezpieczenia społeczne w Dumie Państwowej*. Warszawa: Księgarnia G. Centnerszvera i Ski.

Pęski, J. (1928) 'Zakres ubezpieczenia od wypadków w świetle orzecznictwa Najwyższego Trybunału Administracyjnego', *Praca i Opieka Społeczna*, 1, pp. 60–65.

Piernikarczyk, J. (1928) *Pierwsza polska ustawa górnicza, czyli „Ordunek Górny”*. *Historyczny dokument Górnego Śląska z 1528 r.* Tarnowskie Góry: Published by Józef Piernikarczyk.

Pindelski, T. (1924) 'Kasy emerytalne w przemyśle górniczo-hutniczym w b. Królestwie Kongresowym', *Przegląd Górniczo-Hutniczy*, 20, pp. 1195–1199.

Sznuk, T. (1919) 'Zadania polskiej polityki państwowej w dziedzinie ubezpieczeń społecznych', *Biuletyn Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej*, 3, pp. 172–177.

Wanatowicz, M. (1971) 'Pszczynskie Bractwo Górnicze w okresie międzywojennym', *Studia i Materiały z Dziejów Śląska*, 11, pp. 183–222.

Wanatowicz, M. (1973) *Ubezpieczenia brackie na Górnym Śląsku w latach 1922–1939*. Warszawa–Kraków: PWN.

Wasiutyński, B. (1913) 'Ubezpieczenia robotnicze w państwie rosyjskim', *Ekonomista*, 1, pp. 154–179.

Wóycicki, A. (1914) 'Instytucje fabryczne i społeczne w przemyśle Królestwa', *Ekonomista*, 4, pp. 1–104.

'Z Rady Ubezpieczeń Społecznych' (1927) *Praca i Opieka Społeczna*, 2, pp. 75–77.